

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af købeloven, forsikringsaftaleloven og gældsbrevsloven. (Ændring af morarentesatserne).

(Første behandling af lovforslaget (nr. 129) findes i tidenden sp. 2486, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 1289).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Justitsministeren (K. Axel Nielsen): Jeg vil gerne takke udvalget for godt udført arbejde og for den enstemmige indstilling.

I betænkningen er der imidlertid en bemærkning, som jeg bliver nødt til at gøre et par kommentarer til. Der står her, at udvalget forventer, så snart resultaterne af de nordiske departementsforhandlinger foreligger, at modtage ændringsforslag til købeloven og gældsbrevsloven om indførelse af en fristregel, hvorefter der ved betalingsudeblivelse, hvor der ikke er fastsat en bestemt betalingstid, først skal betales rente fra en vis tid efter modtagelse af påkrav.

Det er vistnok i for høj grad at foregribe resultatet af de forhandlinger, som også udvalget ønsker ført. For god ordens skyld må jeg derfor, hvad jeg håber udvalget forstår, vente med at binde mig, indtil forhandlingerne er ført. Det være sagt, for at ikke tavshed skal misfortolkes.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets §§ 1-5 og dets overgang til tredje behandling *vedtoges* uden afstemning.

Første næstformand (Grete Hækkerup): Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov om skattemæssig opgørelse af varrelagre m. v.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 94) findes i tidenden sp. 1490, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 1229).

Der var stillet 3 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Peter Nielsen: Jeg skal anbefale de stillede ændringsforslag, som forlænger afviklingsperioden med 1 år, og i øvrigt anbefale lovforslagets overgang til tredje behandling.

Støtter: Det er rigtigt, at de stillede ændringsforslag er en forbedring i forhold til lovforslaget. Skulle det ske, at disse ændringsforslag kommer til afstemning, hvad vi ikke har noget ønske om, vil vi i den konservative folketingsgruppe umdlade at stemme.

Det er anden gang, at et S-SF-flertal ophæver adgang til at foretage kontrakt-nedskrivninger. Første gang var i 1967, hvor reglerne skulle afskaffes i løbet af en periode på 5 år. KVR-regeringen ophævede som bekendt beslutningen i 1968. Denne siksak-kurs skaber selvsagt usikkerhed og berettiget irritation på vore virksomheder.

Den konservative folketingsgruppe forstår, at virksomhedslederne har vanskeligt ved at disponere med en sådan svingende lovgivning, men det har vist sig aldeles umuligt at få nogen som helst indflydelse på sagens gang og lovforslagets udformning. Når vi her i slutfasen spurgte til lovforslaget i skatteudvalget, fik vi at vide, at det skulle behandles i folketingets politisk-økonomiske udvalg, og når vi spurgte efter lovforslaget i dette udvalg, fik vi at vide, at det skulle behandles i skatteudvalget. Sandheden er, at lovforslaget blev realitetsbehandlet i for-

[Stetter.]

trolige samtaler mellem socialdemokratiet og socialistisk folkeparti.

Som så ofte før foretrak regeringen at samarbejde udelukkende med sit støtteparti, og dette og mange andre eksempler bekræfter formodningen om, at socialdemokratiet hverken vil eller kan frigøre sig fra den snævre kontakt med SF. Regeringspartiet placerer sig, hver gang det kommer til en afgørende prøve, udelukkende, som støttepartiet tvinger eller lokker det til at gøre.

Den konservative folketingsgruppe beklager denne udvikling, fordi samarbejdet i længden betyder en alvorlig risiko for, at velstanden i samfundet ikke kan opretholdes. SF arbejder for at realisere sin målsætning, som er et socialistisk samfund. Partiets erhvervs politik har karakter af ensidige straffeforanstaltninger over for virksomhederne, hvis investeringer og produktion til syvende og sidst er betingelsen for, at samfundsøkonomien kan rettes op. Det er partiets ret at arbejde for at realisere sin politik, men det er en ulykke, at regeringen så åbenbart lader sig trække med til at gennemføre denne erhvervsfjendtlige politik.

Ifølge bemærkningerne til ændringsforslagene nr. 1-3 betyder afviklingen af kontraktudskrivningerne, at der i løbet af en 4 års periode overføres ca. 1.200 mill. kr. fra virksomhedernes, dvs. fra de private arbejdspladser, penge kasser eller kassekreditter til statskassen. Altså en samlet ekstraskat på 1.200 mill. kr. pålægges erhvervslivet. Statsfinanserne styrkes, men de private arbejdspladseres likviditet svækkes, og deres mulighed for konsolidering og selvfinansiering forringes på afgørende sæt og vis.

Mon regeringen og socialdemokratiet er fuldstændig ligeglade med, at man bringer mange tusinde private arbejdspladser i fare? Er man da ikke på det rene med, at mange private arbejdspladser i forvejen kæmper med store likviditetsproblemer? Vi ved, at de pågældende står over for nye store udgifter i form af i hvert fald 3 dyrtidsportioner og i form af indholdet af mæglingforslaget, ligesom der på mange andre områder er tale om stærkt stigende omkostninger; i denne situation skal disse arbejdspladser sige farvel til en driftskapital på ca. 1.200 mill. kr. over en 4 års periode.

Og hvem går det ud over? I første række mange tusinde familier, som er afhængige af, at deres arbejdspladser kan overleve. Men i anden række går det ud over os alle, som er fuldkommen afhængige af, at de private arbejdspladser kan øge produktion og eksport. Virksomhederne mister driftskapital og dermed en del af deres selvstændighed og deres dispositionsfrihed.

Folketingets socialistiske flertal gøder hermed i realiteten jordbunden for en statsfinansiering eller en finansiering via den store kollektive fond i regeringens ØD-skitseforslag. Flertallet gennemfører skridt for skridt en ændring af vort nuværende samfund og vort nuværende erhvervsliv, som er af den vestlige type, som har bevist, at det kan give velstand og trivsel til alle.

Vi advarer regeringen og socialdemokratiet mod denne udvikling. Det er ikke alene et angreb på de private virksomheder, det er også et angreb på privat ansatte arbejdere og funktionærer, og det er et angreb på velfærdssamfundet.

Vi kan ikke medvirke til gennemførelse af dette lovforslag og vil stemme imod ved tredje behandling.

Jens Peter Jensen: Ved første behandling af det foreliggende lovforslag og lovforslag nr. 93 om afskrivning på maskiner m. v. gjorde jeg opmærksom på, at de fordele, som visse erhvervsdrivende ville få gennem forbedrede afskrivningsregler for maskiner m. v., skulle betales af andre erhvervsdrivende, som ville få ringere afskrivningsregler gennem afviklingen af adgangen til afskrivning på bindende kontrakt. Denne konstatering har ikke kunnet imødegås under det udvalgsarbejde, der har fundet sted.

Nu har den højtærede finansminister opgivet gennemførelsen af forslaget om forbedrede afskrivninger for maskiner m. v., og hermed må enhver tale om en erhvervsvenlig politik betegnes som ubegrundet. Nu skal gennem nærværende lovforslag dele af erhvervslivet belastes mere, uden at nogen får fordel derved. Den såkaldte erhvervsvenlige politik er gået over i sin direkte modsætning og er blevet en erhvervsbelastende politik. Det siger sig selv, at venstre ikke kan medvirke til en sådan politik.

Jeg gør den bemærkning, at forløbet omkring behandlingen af lovforslagene nr.

[Jens Peter Jensen.]

93 og 94 utvivlsomt vil medføre, at man inden for erhvervslivet mobiliserer endnu større skepsis over for regeringens ytringer om en erhvervsvenlig politik: huldheden i den tale er jo afsløret fuldstændigt.

Under det foreliggende lovforslags første behandling nævnte jeg en række forhold, som må begrunde, at man bevarer adgangen til afskrivning på bindende kontrakt. De synspunkter, jeg dér fremførte, er jo blevet fuldt ud bekræftet af de erhvervshenvendelser, der er sket til folketingsudvalget, og jeg skal her henlede opmærksomheden på disse henvendelser, der er optrykt som bilag til udvalgets betænkning.

Man kan måske særlig gøre opmærksom på de anførte udtalelser fra korn- og foderstofbranchen, der er en branche med særlige handelsvilkår, en branche, der har stærkt svingende priser, en branche, der lever og virker under strenge finansieringsforhold, stram likviditet; i det hele taget er de synspunkter, der er ført frem fra denne branches side, en saglig bekræftelse på, at vi skulle bevare den bestående lovgivning. Denne branche vil blive påført en voldsom belastning af likviditeten, hvis de nuværende afskrivningsregler forsvinder.

Jeg kunne også pege på en anden branche, nemlig tekstilbranchen. Det er en branche, som har en produktionstid på vel omkring 1½ år, fra det øjeblik man køber en råvare på bindende kontrakt, får den hjem, forarbejder den, og til man skal sælge den, og det er en branche, der er i høj grad påvirket af modesvingninger; der er altså stor usikkerhed, der er mulighed for god forretning og risiko for betydelige tab.

Jeg kan nævne, at en dag jeg var med i et fly fra et møde i Jylland, mødte jeg en tekstilfabrikant, som har oparbejdet en betydelig virksomhed ude i provinsen. Han har fået den gode idé at købe nogle råvarer ovre i USA og lave det, man populært kalder for cowboybukser, og dernæst eksporterer han hele produktionen til Norge. Men det er klart, at det er en risikobetonet forretning, og han vil da være bekymret for, hvordan sådan en virksomhed kan føres videre, hvis man skal tage den betydelige risiko, der kommer, når man afvikler disse afskrivningsmuligheder. Jeg synes da, det er en forretning, der er værd at bevare her i

Danmark, det er et godt initiativ, det er en beskæftigelse ude i en egn af landet, hvor man i høj grad har beskæftigelse behov. Der kunne nævnes mange andre eksempler, der hver for sig må tilråde, at vi bevarer den lovgivning, vi har.

Men det korte af det lange i hele denne historie er, at ophævelse af de gældende regler vil belaste erhvervslivets likviditet med flere hundrede millioner kroner, ja, vel med en milliard kr. — jeg bemærkede, at den konservative ordfører nævnte noget med 1.200 mill. kr. — og det siger da sig selv, at det er en alvorlig belastning for erhvervslivet. Men finansministeren har kun ét øje, og det hviler altid på den erhvervsdrivende; finansministerens øje følger ikke med i, hvad konsekvenserne er for sådan en virksomhed, for de beskæftigede, for udviklingen af den produktive beskæftigelse ude omkring.

Der sker altså denne vældige belastning af likviditeten på et tidspunkt, hvor vi i forvejen har en meget stram kreditpolitik, og det sker på et tidspunkt, hvor dansk erhvervsliv virkelig har behov for også i det danske samfunds interesse at udbygge sit produktionsapparat og udbygge sin indføring på markeder ude omkring.

Jeg ved godt, at finansministeren — eller sådan har jeg forstået det i hvert fald — har en fornemmelse af, at hvis det er noget med afskrivning på maskiner, på sådan noget, man kan tage og føle på, så er det noget, man kan have en god vilje over for. Men selve handelsindsatsen, købmandskabet, det at placere danske virksomheder, dansk produktion, dansk afsætning, ude omkring i verden, det interesserer man sig ligesom ikke for. Men, højtærede minister, det er jo i lige så høj grad én produktiv indsats som selve den fysiske fremstilling af et produkt.

Man må vel også sige, at på hjemmemarkedet er konkurrencen blevet hårdere under de nye markedsvilkår. Det vil sige, at vi kan komme ud for, at udenlandske virksomheder, der er økonomisk bedre funderet, kan tage markedsandele fra danske virksomheder såvel ude som hjemme. Er det det, vi har behov for? Er det det, regeringen kalder en erhvervsvenlig politik? Jeg synes egentlig, man skulle skamme sig lidt fra regeringens side over den adfærd, der er udviklet omkring de to lovforslag, nr. 93 og 94.

[Jens Peter Jensen.]

Vi har igennem den større markedsdannelse fået virkelige muligheder for at øge dansk produktion og dansk afsætning, som er en forudsætning for at bevare og højne levestandarden i Danmark — og så oplever vi, at vi nu har nogle uger med arbejdsstandsning; det er en flot entré til de store muligheder: der går jo eksportordrer tabt, som aldrig kan indhentes, aldrig kan indhentes. Og så gør man yderligere det, at man strammer vilkårene for erhvervslivet, strammer likviditeten, strammer deres muligheder; det kan ikke være en sund politik.

Med hensyn til de ændringsforslag, der foreligger, vil jeg sige, at det er jo kun en beskeden indrømmelse fra finansministeren, men dog en indrømmelse af, at der er noget rigtigt i det, vi har fremført. Jeg havde egentlig troet, at den højtærede finansminister ville have været opmærksom på, at flere af de henvendelser, der er rettet til udvalget, og som er optrykt som bilag, har nævnt en afviklingsperiode på 5 år. Jeg havde da troet, at ministeren, som, så vidt jeg ved, på udmærket måde spiller violin, ligesom andre fremtrædende politikere i det høje ting kan gøre det, havde gehør for det, der her er fremført. Men end ikke det har ministeren interesseret sig for. Jeg synes, ministeren fremturer med en halsstarrighed, som ellers ikke passer til ministerens venlige gemyt.

Med disse bemærkninger skal jeg sige, at venstre vil undlade at stemme om ændringsforslaget, og vi vil gå blankt imod lovforslaget ved den endelige afstemning.

Bernhard Baunsgaard: På den radikale gruppes vegne skal jeg sige, at vi agter at stemme imod lovforslaget, som det i dag foreligger, også med ændringsforslagene, og hvis ændringsforslagene kommer til særskilt afstemning, agter vi at undlade at stemme. De medfører ikke afgørende ændringer, sådan som hele situationen har udviklet sig.

Den 29. november var dette forslag om at afskaffe adgangen til at afskrive på bindende kontrakt til første behandling sammen med bl. a. et lovforslag om at forøge afskrivningsmulighederne på maskiner fra 30 til 40 pct. Ministeren understregede i sin fremsættelsestale, og den socialdemokratiske ordfører understregede ved første behandling ligeledes, at man ikke kunne skille

disse to lovforslag ad, den socialdemokratiske ordfører gjorde det med ordene om, at man skulle ikke skrabe flødeskummet af det hele og lade noget andet ligge.

Jeg tager disse ting frem, fordi vi i dag, så kort tid efter, hvor intet er forandret, ingen afgørende ting er kommet frem, kun understregninger af det, der dengang blev sagt fra økonomisk sagkyndige, oplever, at regeringen og finansministeren til trods herfor pludselig skifter skattepolitik. Jeg finder det alarmerende, at man ikke i november måned kan få gjort op med sig selv, om man ønsker et bestemt lovforslag gennemført.

Jeg skal ikke nævne andre områder, men der er jo adskillige andre områder, hvor regeringen ligeledes har skiftet politik af grunde, som må være skjult undtagen for den selv, medmindre forklaringen findes i den ordførertale, som den ærede ordfører for socialistisk folkeparti holdt, da han sagde, han ikke agtede at stemme for forslaget om at forøge muligheden for maskinafskrivninger — det ville han, så vidt jeg kan skønne af hans ordførertale, meget stærkt gå imod, og det var usandsynligt, at han kunne overtales til at gå ind for det.

Er dette forklaringen på, at finansministeren skifter politik her? Er det virkelig sådan, at landets skattepolitik skal afgøres af socialistisk folkeparti? Det er stærkt foruroligende, og den mulighed for et samarbejde, som jeg i november måned i tillid til, at der lå en fast holdning fra regeringens side, på den radikale gruppes vegne gav tilsagn om, en sådan mulighed vil ikke foreligge, medmindre ministeren gør det troværdigt, at han for fremtiden agter at fastholde sin egen politik, hvis der er et flertal for den i folketinget.

Ømann: Denne gamle ordning er jo en garanti, som skulle sikre en skattekredit over for risikoen for faldende priser, og derfor er ethvert realargument i dag for denne ordning i og for sig forkert; det er jo ikke lige netop den situation, vi befinder os i. Nu er der alene tale om, at man giver ret og slet en skattekredit, uden at der i og for sig er noget holdepunkt i det, der oprindeligt var grundlaget for ordningen. Vi giver jo en skattekredit på mangfoldige måder, men skal man virkelig give skattekreditten på en måde, der er administrativt uoverskuelig og

[Ømann.]

arbejdskrævende, hvor de mindre kloge, der ikke er omhyggelige med de regnskabsmæssige og skattemæssige formalia, let kan gribes i de misbrug, som jo ordningen frister til over evne? Det er en ordning, hvor de kloge kan komme igennem ved hjælp af passende revisorbistand, uanset om der er noget som helst bindende i arrangementet, hvad angår kvantum eller pris.

Denne ordning har længe været en skamplet på dansk skattelovgivning. Jeg konstaterer med interesse, at selv de radikale er uenige heri. Vi kunne have været ude over besværlighederne med denne ordning og de besværligheder, som afviklingen af denne skattecredit naturligvis giver, hvis ikke VKR havde haft så overmåde travlt med næsten som deres første regeringshandling at genindføre denne såkaldte afskrivning. Nu vel, nu bliver den afskaffet én gang mere, og det hilser jeg med tilfredshed. Jeg kan også tiltræde, at man spreder afviklingsperioden ud over 3 år i forhold til de 2, der oprindeligt var foreslået.

Men så blev der nævnt noget om maskinafskrivningerne, og dér vil jeg gerne sige, at når jeg udtalte mig så afgjort imod dem, var det, fordi jeg synes, der var sket noget, siden vi senest talte om afskrivningsmæssige lettelser for industrien; det går jo tilbage til forhandlingerne i forbindelse med den ekstraordinære importafgift. Der er sket det, at der i forvejen i økonomien nu er indbygget så mange ekspansive momenter, at det ville være en forkert politik og en uhensigtsmæssig politik at give ekstra afskrivningsmuligheder. Og når den radikale ordfører nu kræver en fast holdning fra regeringens side, vil jeg dertil bemærke, at en holdning, der er fast, når forholdene i omverdenen ændrer sig, er vist ikke nogen god og hensigtsmæssig politisk holdning.

Finansministeren (Grünbaum): Jeg kan godt deltage i beklagelsen af, at forslaget om forbedring af maskinafskrivningerne ikke behandles samtidig med dette forslag og på en positiv måde; det har jeg absolut haft et ønske om, og det har regeringen haft et ønske om, ellers havde vi jo ikke fremsat forslaget.

Men det er ikke rigtigt at sige, at nu skifter man pludselig politik, skønt intet er for-

andret. Der er jo dog sket noget. Der har været en spareplan i mellemtiden, og der er også sket noget andet, som i øvrigt er kommet stærkt frem ved de samråd, jeg har deltaget i i udvalget, fra nogle af de partier, som i dag beklager denne udskydelse — og jeg vil gerne lægge meget stor vægt på, at det kun er en udskydelse, der sker, af forbedringen af maskinafskrivningerne. Det er både min og regeringens faste overbevisning, at man bør gennemføre en forbedring for industrien på maskinområdet, men man kommer jo heller ikke uden om, at der har været nogen tvivl om, hvorvidt tidspunktet var rigtigt for at gennemføre en så kraftig forbedring som den, der var tale om. Det er også kommet frem i de samråd, jeg har deltaget i, hvor man har sagt til mig fra anden side, altså ikke fra hverken socialdemokratiet eller SF, at det var måske tvivlsomt, om situationen, højkonjunkturen, nu også gjorde det så nødvendigt med disse forbedrede afskrivninger. Jeg har dertil sagt, og det gjorde jeg vist også ved første behandling af lovforslaget, at jeg anså det ikke selv som et konjunkturforslag, men som et forslag til en langsigtet forbedring for industriens vedkommende, sådan at jeg ville af finde mig med, at det blev gennemført, selv om der var en højkonjunktur, men der er altså kommet en spareplan imellem. Man har fra alle sider sagt, at nu skulle der strammes, og der skulle strammes ganske gevaldigt til over det hele, og det har så betydet, at vi har ment, at så kunne lovforslaget om ændring af afskrivningsloven godt vente, så kunne vi godt udskyde dets gennemførelse, til vi var inde i en lidt mere rolig konjunkturudvikling. Det er altså forklaringen på det.

Dette ændrer ikke ved selve det forhold, at nedskrivning på bindende kontrakt er og bliver en uting. Jeg bemærkede med megen interesse hr. Jens Peter Jensens udtalelser heroppefra om, at han havde troet, finansministeren havde gehør ikke bare for violinen, men også for gennemførelse af en nedtrapning over en 5 års periode, og hr. Jens Peter Jensen beklagede, at finansministeren altså ikke havde haft det. Jeg vil gerne stille det direkte spørgsmål til hr. Jens Peter Jensen, for jeg synes, det var en meget interessant udtalelse: betyder det, at hvis vi ændrer det til en 5 års periode, som også andre

[Finansministeren.]

partier har været inde på under udvalgsarbejdet, vil man gå ind for afviklingen af denne ordning, som har overlevet sig selv?

Jeg kan her heller ikke lade være med at henvise til mindretallets udtalelse i betænkningen, hvori man siger, at når finansministeren har udskudt den påtænkte forbedring af afskrivningsreglerne for maskiner m. v., er forudsætningen for at medvirke til nærværende lovforslag bristet for de tre partier. Vil det sige, at hvis man havde gennemført forbedringen for maskinafskrivningerne, ville man godt have været med til at gennemføre det her? Det var dog også ret interessant at få dette punkt klarlagt, for så er vi dog nået et lille skridt videre, end vi var i 1967, nemlig til en erkendelse fra de tre partiers side af, at det er noget, vi skal se at komme væk fra.

Jeg skal ikke fordybe mig i en historisk redegørelse, men der er til udvalget afgivet en del materiale omkring disse spørgsmål, og man har også fået et materiale fra ligningsdirektoratet, som klart og tydeligt viser, at denne ordning bør ophæves af kontrolmæssige grunde. Jeg tror, det var hr. Stetter, der henviste til, at dette var et angreb på erhvervslivet, ikke alene på virksomhederne, men også på arbejderne og funktionærerne i virksomhederne. Dertil vil jeg gerne sige, at man må ikke glemme, at det netop for arbejdere og funktionærer er af uhyre stor betydning, at vi får gennemført en rimelig kontrol med selvangivelserne her i landet, og enhver, der vil læse bilag 13 til folketingsudvalgets betænkning, vil meget hurtigt kunne gøre den konstatering, at de myndigheder, der har med kontrollen at gøre, indstændigt tilråder folketinget at ophæve disse regler, fordi de giver anledning til en forfærdelig masse misbrug og desværre misbrug, som ikke kan kontrolleres. Det er simpelt hen umuligt for ligningsmyndighederne at kontrollere, om det, der foregår på dette område, er korrekt, eller det ikke er korrekt, og jeg mener, man må have lov til at sige i dag, at noget sådant kan vi ikke have i det danske samfund. Vi har rigeligt med skatteunddragelser i forvejen, direkte skattesnyderi og legale skatteunddragelser, som vi tager fat på bl. a. med forhøjelsen af kapitalvindingsafgiften, og på dette område har vi altså helt klart et felt, hvor lignings-

myndighederne siger til os: kan vi da ikke blive fri for det her, vi kan ikke kontrollere det; der snydes, og der snydes groft. Det er det, der er baggrunden for, at vi nu siger, at vi må væk fra disse regler.

Jeg har tidligere oplyst her i tinget, at jeg selv var med til at lave disse regler i sin tid, i 1941, som ung økonom i arbejderbevægelsen, men det var i en krigssituation. Det var i en situation, hvor man med al magt skulle have varerne hjem til Danmark, fordi der forelå en risiko for et voldsomt prisfald, hvis krigen sluttede. Ja, det kan lyde mærkeligt, når vi nu ved, hvor længe den varede, men dengang tænkte man således, at hvis krigen pludselig holdt op, måtte de erhvervsdrivende se et voldsomt økonomisk tab i øjnene, og det var på denne baggrund, man gennemførte disse regler på dette som på visse andre områder. Jeg har også tidligere henvist til den kulfond, der blev opbygget inden for kulbranchen til imødegæelse af de store tab. Sådan er situationen ikke i dag. Vi lever i en helt anden periode. Vi lever i en periode, hvor der er allerstørst sandsynlighed for det modsatte, nemlig at priserne er højere, når man slutter, end da man begyndte. Der er ikke nogen som helst tendenser til, at vi skulle stå over for et pludseligt og voldsomt prisfald, som vil slå bunden ud af økonomien for virksomhederne, og derfor er disse regler ikke på sin plads i dag.

Jeg skal indrømme, at der er et likviditetsproblem, ja, ikke alene indrømme det, jeg har jo selv sagt, at der er et likviditetsproblem i denne sag, og derfor har vi stillet et ændringsforslag. Vi har imødekommet de radikale. Det er faktisk de radikales forslag, som er indgået som ændringsforslag fra finansministeren. Jeg skal ikke hermed hænge de radikale op, for jeg mener, vi må have så meget tillid til hinanden, at når vi forhandler på visse betingelser og en af disse betingelser brister, all right, så er den pågældende part naturligvis ikke bundet af det, man har været inde på, det er jeg helt med på. Men det forhindrer jo ikke, at man her i dag kan konstatere, dels at hr. Jens Peter Jensen og dermed vel nok venstre — jeg går ud fra, at han taler på sit partis vegne, når han taler heroppefra — ville være med til at afvikle denne ordning, hvis han fik en 5-årig afviklingsperiode, dels at de radikale ville være med under visse betingelser, altså gen-

[Finansministeren.]

nemførelse af maskinafskrivningerne, hvis man fik den afviklingsordning, som der er stillet ændringsforslag om fra min side.

Derfor synes jeg, det er forkert at gøre dette spørgsmål til et spørgsmål om principper. Jeg vil da gerne konstatere det fremskridt, der er sket, nemlig at et pænt flertal i dette ting i og for sig er enig om, at denne adgang til afskrivning på bindende kontrakt bør ophæves. Det er ikke det eneste, jeg ønsker at konstatere i dag. Jeg er klar over, at man ikke fra de 3 partier, radikale, venstre og konservative, kan gå ind for lovforslaget, således som det nu foreligger, og det må jeg bøje mig for, men jeg er alligevel glad for det fremskridt, der er sket i erkendelsen af de problemer, vi her taler om.

Stetter: Forhandlingen omkring dette lovforslag har været vanskelig. Fremgangsmåden har været uklar; det har været svært for os egentlig at få klargjort, hvad regeringen ville med dette lovforslag. Det forekommer mig, at finansministeren med sine udtalelser her har gjort det endnu vanskeligere at gennemføre denne forhandling på en bare nogenlunde respektabel facon.

Den fremgangsmåde, som regeringspartiet har anvendt, er heldigvis særdeles sjælden. For folketingets skyld vil jeg håbe, at vi ikke får så forfærdelig mange gentagelser, men det forekommer mig, at det bliver meget vanskeligt, når finansministeren nu står og tramper rigtig godt i tingene heroppe fra folketingets talerstol.

Finansministeren vil påstå, at der er sket noget afgørende i perioden fra lovforslagets fremsættelse og til denne anden behandling, nemlig det afgørende, at der er indgået et forlig mellem socialdemokratiet og socialistisk folkeparti om en sparepolitik. Ja men baggrunden for dette forsøg på at begrænse statens udgiftsstigninger er jo, at man håber ved at føre mere kapital og mere arbejdskraft over til produktion og til eksport at få vendt den uheldige udvikling.

Det, der sker med dette lovforslag, er det

stik modsatte, nemlig at regeringen dræner de private arbejdspladseres pengekasser, eller kassekreditter er det som regel, for ca. 1.200 mill. kr. over en 4 års periode ifølge ministerens egen oplysning. Der er ingen logik eller konsekvens i regeringens såkaldte erhvervs politik, absolut ingen.

De bemærkninger, ministeren er kommet med om, at der skal være en rimelig kontrol, er så tilpas runde, at alle kan være enige heri, men når ministeren siger, at ligningsdirektoratet har udtalt sig på en sådan måde, at man skulle mene, at der snydes groft med denne ordning, må jeg tilbagevise denne påstand. Det står ikke nogetsteds i de bilag, som er kommet udvalgets medlemmer i hænde. Det er i øvrigt, synes jeg nok, en grov beskyldning at fremsætte mod en lang, lang række personer, en stor gruppe af virksomhedsledere, som udnytter disse regler på en ganske legal forretningsmæssig måde.

Men alle disse bemærkninger fra finansministeren kan ikke skjule den kendsgerning, at der sker en voldsom begrænsning i de private arbejdspladseres likviditet, i deres mulighed for at disponere nogenlunde frit. Det sker på et tidspunkt, da vi har kreditloft, da vi har vanskeligheder med overhovedet at skaffe penge til den nødvendige udvidelse, som skal finde sted, og til de stigende omkostninger, som virksomhederne bliver udsat for.

Jeg mener, at der er grundlag for, at ministeren overvejer stillingen endnu en gang med hensyn til dette lovforslag. Det er og bliver et særdeles skadeligt forslag, som ikke alene angriber virksomhederne, men også disses medarbejdere.

Jens Peter Jensen: Jeg noterede mig, at den højtærede finansminister mente, at der var indtrådt en ændring i situationen fra første behandling af dette lovforslag til nu, og at denne ændring i situationen skulle bestå i, at der nu er kommet spareplaner og gennemført spareforanstaltninger.

Jeg må rigtignok gøre opmærksom på, at der ikke er nogen sammenhæng imellem

[Jens Peter Jensen.]

disse ting. Det, som man vil gennemføre her, har intet som helst med besparelser at gøre. Det er udtryk for finansministerens ulykkelige opfattelse af, at finanspolitikken skal strammes og først og fremmest ved at øge statens indtægter, ved at øge skatte-trykket. Der er ikke én kroners besparelse i dette, men der er mange millioner kroners forøgelse af skattetrykket, en belastning af erhvervslivets likviditet, en belastning af vore muligheder for at øge vor produktion, effektivitet, beskæftigelse, eksport og valuta-indtjening. Det er det, der er tale om. Derfor er det ikke rimeligt at drage en parallel fra sparebestræbelserne, spareforhandlingerne, til det lovforslag, som vi behandler her.

Jeg lagde mærke til, at den højtærede finansminister blev lidt lydhør, da jeg mindede om, at der i nogle af de henvendelser, der er optrykt i betænkningen, er nævnt muligheden for en afvikling over 5 år i stedet for det, som lovforslaget oprindeligt indeholdt, og som nu er blevet udvidet med 1 år.

Må jeg sige for at undgå enhver misforståelse, at det er venstres primære ønske at fastholde den nuværende lovgivning. Heri ligger altså ikke en erkendelse af, at denne lovgivning er forkert, og at det er en, vi skal se at komme af med. Aldeles ikke. Men så må jeg da føje til, at et beskedent flertal her i tinget er rede til at gennemføre en lovgivning, der går direkte imod venstres primære ønsker og holdning. Det er den reelle situation, at det, som for os er væsentligt, bliver udraderet. Det vil påvirke de vilkår, det praktiske erhvervsliv skal arbejde under.

Jeg lagde mærke til, at den højtærede finansminister ligesom var villig til — sådan måtte jeg opfatte det — at genoptage en realitetsbehandling af lovforslaget om de forbedrede afskrivningsregler for maskiner m. v. Hvis det forholder sig sådan, at den højtærede finansminister har mandat — jeg kikker ned i baggrunden ved midtergangen — til at forhandle sig frem til en løsning, der gennemfører lovforslaget om maskinafskrivninger og forlænger afviklingsperioden i det foreliggende lovforslag til 5 år, finder jeg anledning til at overveje det nærmere og skal derfor henstille, at lovforslaget går til fornyet udvalgsbehandling mellem anden og tredje behandling.

Bernhard Baunsgaard: Ministeren havde nogle bemærkninger, som nu er blevet taget op af det ærede medlem hr. Jens Peter Jensen i anledning af, at jeg sagde, der var ingen fast linje i regeringens skattepolitik på dette område. Jeg vil gerne komme med et par bemærkninger til ministeren i denne anledning.

Ministeren anførte, at der dog var sket noget i mellemtiden; der var kommet en spareplan, og der var endelig problemerne omkring højkonjunktoren.

Må jeg tage det første først, spareplanen.

Der kan ikke være andre i denne sal, der var i tvivl om, at det var nødvendigt at spare, end netop regeringspartierne. Der kan ikke være andre. Det blev sagt dengang samstemmende af oppositionspartierne, at det var nødvendigt, at vi holdt igen, at vi sparede. Dette kan ikke være noget nyt, det kan kun være et forsøg på at lukke øjnene for den barske virkelighed.

Om højkonjunkturproblemerne. Da den højtærede finansminister jo er begyndt at fortælle om, hvad der er sket i udvalget, må jeg nok have lov at fortsætte en lille smule. Det kan vel så ikke være for meget at sige, at dengang gjorde disse betragtninger intet indtryk på ministeren, og jeg kan henvise til, hvad ministeren sagde som afslutning på første behandling — det står i Folketingets Forhandlinger den 29. november 1972, sp. 1509:

„Spørgsmålet om afskrivningsregler som led i konjunkturpolitikken har vi drøftet mange gange. . . Min opfattelse i dette øjeblik“

— det var altså den 29. november —

„er, at der i hvert fald ikke er noget særligt behov for at gøre det via afskrivningsreglerne.“

Men i dag siger ministeren altså, at det skal gøres via afskrivningsreglerne. Der er ingen fast linje i regeringens politik.

Ministeren stiller så det spørgsmål til de tre oppositionspartier: hvis man havde gennemført maskinafskrivningerne, ville man så have stemt for? Da jeg sagde det under første behandling og ministeren dengang konstaterede, at jeg var velvilligt indstillet, såfremt jeg kunne få klaret visse problemer, er der ingen mening i at stille et sådant spørgsmål til mig i dag. Men, hr. minister, det problem står jo tilbage, at dengang mi-

[Bernhard Baunsgaard.]

nisteren fastholdt sin egen idé om, at lovforslagene hang sammen, og at man ikke kunne gennemføre det ene, uden at det andet fulgte med, var efter ministeriets skøn forholdet det, at man ville forøge afskrivningsmulighederne for erhvervslivet med indtil 500 mill. kr., samtidig med at man strammede afskrivningsreglerne med 300-400 mill. kr., alt i alt en lettelse for erhvervslivet. Det eneste, man fastholder i dag, er en besværliggørelse af den nødvendige afskrivning for erhvervslivet. Jeg siger nødvendige, for der er jo én ting, der både i november og i dag er pinlig virkelighed for vores erhvervsliv, og det er, at man er kommet ud i en større konkurrence. Det er også pinlig virkelighed, at både i november og i dag er der brug for mere arbejdskraft. Var det ikke rimeligt — og det var baggrunden for, at jeg stillede mig så positivt dengang, som jeg gjorde — om vi flyttede afskrivningerne over på maskiner, sådan at vi kunne lette adgangen til at købe nye arbejdsbesparende maskiner og derigennem forbedre de nye konkurrencemuligheder i EF ved at frigøre arbejdskraft?

Jeg kan desværre stadig væk ikke se nogen linje i regeringens politik, men netop fordi det er så svært at se linjen, var der måske grund til at gentage det spørgsmål, hr. Jens Peter Jensen stillede: kan vi begynde på en frisk og igen holde disse to lovforslag sammen?

Ømann: Det er åbenbart lidt svært at finde linje i erhvervsvenligheden. Det gælder da i særdeleshed, når det drejer sig om venstre og konservative. Vi har nylig haft vor behandling af lovforslaget om tilskud på 100 mill. kr. til Finansieringsinstituttet for Industri og Håndværk. Der var ikke megen erhvervsvenlighed at hente ved første behandling eller ved anden behandling af dette forslag.

Nu har vi hørt, at det er venstres primære ønske at bibeholde denne lovgivning, en lovgivning, der er dokumenteret at føre til endog meget store misbrug, og jeg forstår, at det også er de konservatives holdning, at man vil bibeholde denne lovgivning. Ja men det, man dog i det mindste kunne have efterlyst, var et alternativt forslag. Nu vel, jeg kan godt forstå, at man vil hindre, at

der sker den likviditetsforringelse, som lovforslaget indebærer, men at det skattetilskud, som man har givet, skal opretholdes på præmisser, som ikke kan administreres, og som fører til meget store misbrug, synes jeg det er værd at notere at disse to partier går ind for. Med de radikale erkender jeg at det stiller sig lidt anderledes, det må det jo gøre, fordi de radikale tidligere har stemt for, at denne lov skulle afvikles, nemlig i 1967. Derfor vil jeg ikke tvivle om deres principielle indstilling til loven, og derfor vil jeg notere med tilfredshed, at der er et solidt flertal for at afskaffe disse urimeligheder. Men jeg vil nok sige, at jeg synes også, at de konservative og venstre skulle have erkendt det, som er realiteten, nemlig at vi her står med nogle lovregler, som ikke kan administreres, som er skadelige, og som man anstændigvis ikke kan opretholde.

Finansministeren (Grünbaum): Min opfattelse med hensyn til, at der ikke skal føres konjunkturpolitik via afskrivningsreglerne, er ganske uændret og jeg kan ikke se, man fører konjunkturpolitik, fordi man nu siger, at vi ikke skal gennemføre disse regler om maskinafskrivninger. Det, der er hovedsagen, er jo, at man ud fra kontrolmæssige hensyn ønsker disse regler vedrørende bindende kontrakt afskaffet, og jeg ved ikke, om dette egentlig strider mod det, som befolkningen interesserer sig for i dette øjeblik. Jeg har da hørt et eller andet om, at man i befolkningen i dag er noget utilfreds med, at ikke alle skatteydere kommer til at betale den skat, de skal, fordi vi inden for skattelovgivningen har forskellige punkter, der giver mulighed for, at nogle skatteydere kan slippe for skatten, mens andre skal betale den skat, de pågældende skulle have betalt, og det er det, det drejer sig om — det er udelukkende det, det drejer sig om. Der er ikke anden sammenhæng imellem lovforslaget om maskinafskrivningerne og dette lovforslag, end at jeg fandt det urimeligt, hvis man gennemførte en stærk forbedring af afskrivningsreglerne, som der jo er en vis kritik i befolkningen af, ikke samtidig at ophæve disse ulyksalige nedskrivninger på bindende kontrakt. Det er den sammenhæng, der er.

Den anden vej er der i og for sig ingen sammenhæng. Det må stadig væk være et

[Finansministeren.]

formål i sig selv at forbedre vor kontrol inden for skatteområdet, og det er det, der sker her i dag. Hr. Stetter sagde, at det ikke er rigtigt, at ligningsdirektoratet har sagt, at der foregår skatteomgørelser og -snyderi på dette område. Jeg må henvise hr. Stetter til endnu en gang — jeg er ikke i tvivl om, at hr. Stetter har læst bilag 13 i sin tid — at læse det. Jeg skal kun læse en lille smule op af, hvad der står i det pågældende bilag. Der står bl. a.:

„Det er statens ligningsdirektorats indtryk, at *skatteydernes brug af reglerne om kontraktnedskrivning* i et særdeles betydeligt og stadig stigende antal tilfælde har den karakter, at der nedskrives på kontrakter, der alene er oprettet for at opnå en skattemæssig fordel, medens samhandelen mellem parterne i realiteten afvikles, som om køberen indkøbte sine varer, efterhånden som han får brug for dem, og til den til enhver tid gældende dagspris. I mangfoldige tilfælde må det også antages, at en sådan samhandelsform er den naturlige for parterne efter karakteren af deres virksomheder.

I mange tilfælde må det således antages, at det er på grund af de gældende beskatningsregler, at der oprettes kontrakter . . .“

Op så nævner man bl. a. en kontrakt om levering af pølser til en person, der forhandler pølser fra en pølsevogn. Det er der også bindende kontrakt på. Jeg skal ikke læse mere op af dette lange indlæg, som slutter med, at vi siger fra finansministeriet:

„Ifølge sagens natur er det ikke muligt at dokumentere, hvor udbredte de omtalte misbrug er. Det er imidlertid indtrykket — bl. a. efter drøftelser med ligningsdirektoratet — at problemet er så stort, at det taler meget stærkt for at afskaffe reglerne om kontraktnedskrivning.“

Jeg synes da nok, at det er sagt tydeligt i dette dokument, og det er som sagt det, der er baggrunden for, at man bør gennemføre denne lovgivning.

Jeg beklager, at situationen er den, at vi ikke har kunnet blive enige på dette område, som vi ellers er blevet det på nogle andre områder i den senere tid inden for skattelovgivningen, men jeg kan ikke lade være med

alligevel at konstatere, at der er sket et vist fremskridt, at der er en bedre forståelse for, at man bør komme væk fra disse regler.

Må jeg så sige til hr. Jens Peter Jensen og til hr. Bernhard Baunsgaard, som sagde, at man var villig til at drøfte problemerne igen mellem anden og tredje behandling, hvis finansministeren ville optage en ny forhandling om lovforslaget om maskinafskrivningerne og om en 5-årig aftrapningsordning for dette lovforslag, at denne villighed har jeg ikke. Jeg er ikke villig til imellem anden og tredje behandling at optage fornyede forhandlinger om lovforslaget om ændring af afskrivningsloven og investeringsfondsloven, men jeg er villig til, hvis der er mulighed for, at et eller flere af de tre partier vil gå ind for det foreliggende lovforslag, hvis man forlænger afviklingsperioden f. eks. til 5 år, at optage nye forhandlinger.

(Kort bemærkning).

Stetter: Finansministeren sagde i sit første indlæg, at der snydes groft, og dette skulle fremgå af ligningsdirektoratets skrivelse. Det fremgik ikke af det, finansministeren læste op.

Må jeg så i øvrigt sige, at disse afskrivningsbeløb skal jo opføres som indtægter på årsregnskabet, og hvis de pågældende virksomheder ikke har nye kontrakter, de kan afskrives på, kommer disse afskrivningsbeløb til beskatning. Først såfremt der afskrives på nye kontrakter, kan man opføre et nyt beløb og fratække det i sin skattepligtige indkomst på fuldt legal vis, på fuldt åben vis. Det afgørende er stadig væk, at de pågældende virksomheder i dag har en likviditet, som finansministeren vil tage fra dem, og det kommer til at koste de pågældende virksomheder mange vanskeligheder at skaffe sig ny kapital. Det er denne problemstilling, finansministeren bliver nødt til at acceptere og lade være med at snakke uden om.

(Kort bemærkning).

Jens Peter Jensen: Enhver krum linje er længere end en ret. Der er rigtignok lang vej til Tipperary, når vi hører på den højtærede finansministers måde at behandle skattepolitik på. For magen til siksakkurs har jeg da ikke oplevet i umindelige tider.

Nu står jeg her i al uskyldighed og peger

[Jens Peter Jensen.]

på, at der i betænkningen er nogle bilag, der nævner muligheden for afvikling over 5 år, og så kommer den højtærede finansminister i al sin uskyldighed og siger: ja men hvis det nu er sådan, at vi ændrer det til 5 år, og man så lavede det med maskinafskrivningerne, ville I så være med? Og så sidder jeg og bliver helt glad og tænker, at nu er der mulighed for at lave politik. Men så kommer SF's ordfører, det ærede medlem hr. Ømann, med al sin ekspertise, og i parentes kan jeg vel tilføje politiske indflydelse — parentes slut — og gør sine betragtninger gældende, hvorefter den højtærede finansminister står op og siger, at mit gode råd om at tage en fornyet behandling mellem anden og tredje behandling er han aldeles ikke tilfreds med.

Må jeg slutte min korte bemærkning med at konstatere, at den højtærede finansminister spiller violin, men i forhold til det ærede medlem hr. Ømann er det kun anden violin.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard: Jeg har først en bemærkning til det ærede medlem hr. Ømann, der mente, at vi i 1967 havde stemt for afviklingen af adgangen til at afskrive på bindende kontrakt. Det er ikke korrekt. Det radikale venstre sagde dengang, at hvis man ville gå med til en 10-årig afviklingsperiode, var vi parat til at stemme for det. Det ærede medlem kan jo slå det op, hvis han stadig væk er i tvivl.

Må jeg derefter vende mig til dette mærkelige spørgsmål, som finansministeren stillede. Hvis man havde gennemført maskinafskrivningerne, sagde finansministeren, ville man så have stemt for det lovforslag, vi behandler i dag? Jeg sagde allerede i mit svar, at jeg ikke forstod spørgsmålet, for det lå jo ganske klart efter første behandling. Og nu siger ministeren, der var ingen mening i det, for selv om vi svarer ja, bliver det ikke muligt at gøre det. Jeg ved ikke, om det er rimeligt at stille spørgsmål, der er rent retoriske, og som ingen virkelighed har bag sig.

Men må jeg så vende tilbage til en anden bemærkning, der kom her fra finansministeren, og spørge, om der er nogen virkelighed bag den? Ministeren sagde nemlig, at vedrørende adgangen til at forhøje afskrivning-

gerne på maskiner, var der kun tale om en udskydelse. Loven bør gennemføres, sådan at der gennemføres en forøgelse af maskinafskrivningerne. Hvad ligger der bag denne bemærkning? Agter finansministeren at genfremsætte lovforslaget i f. eks. næste samling, eller er der ikke nogen virkelighed bag ordene?

(Kort bemærkning).

Ømann: Ja, den skal blive ganske kort, for jeg skylder hr. Bernhard Baunsgaard en undskyldning. Jeg havde en venlig erindring om de radikales fornuftige stilling til dette spørgsmål i 1967. Nu ser jeg altså, at den ikke rakte så vidt som til at stemme for lovforslaget, men konditionerne var, at ordningen skulle afvikles over 10 år. Nu forstår jeg, at konditionerne er 5 år, så der er altså stadig væk en forbedring.

Finansministeren (Grünbaum): Jeg kan stadig væk konstatere lidt fremskridt, denne gang hos hr. Stetter, som sagde, at det var likviditeten, der var det afgørende. Det er præcis, hvad jeg selv har sagt gentagne gange. Dette er kun et spørgsmål om likviditeten. Det er da klart, at når man afvikler bestående ordninger af den karakter, som vi har her med en nedskrivning, vil der opstå et likviditetsproblem for de virksomheder, som har benyttet disse ordninger. Det er helt oplagt, og det er det virkelige problem her. Derfor skal der en afviklingsperiode til, som vi altså nu har foreslået forlænget med 1 år for at imødekomme et berettiget ønske og krav om, at man ikke hamrer for hårdt ind på virksomhedernes likviditet. Det er vi helt enige om. Jeg opfatter det altså på den måde, at også hr. Stetter er enig med mig i, at ud fra et kontrolsynspunkt kunne det være ønskeligt, at vi slap ud af dette her. Nu skal jeg ikke sige, om det fremgår af dette notat, som udvalget har fået, og som jeg har læst lidt op af, at der snydes groft. I mine øjne snydes der groft efter det, der står heri. I hr. Stetters øjne snydes der altså ikke groft. Det kan vi så lade stå, det er måske en forskel mellem en konservativ opfattelse og en socialdemokratisk opfattelse, der her gør sig gældende. Jeg kunne godt læse flere afsnit op af dette papir. Lad mig tage ét kun. Længere nede i bilag 13 står der:

[Finansministeren.]

„For det andet må det antages, at det er almindeligt, at der er en underhåndsaf-
tale“

— at det er almindeligt, at der er en under-
håndsaf tale —

„eller underforståelse mellem parterne
om, at køberen i virkeligheden ikke skal
være bundet af den tilsyneladende bin-
dende kontrakt. . .“

Og jeg kunne læse flere stykker op endnu.
Det er, hvad ligningsmyndighederne har
sagt til os.

Og så til hr. Jens Peter Jensen. Hvis hr.
Jens Peter Jensen senere læser i Folketings-
tidende, vil han konstatere, at jeg har ikke
sagt det med de 5 år i forbindelse med, at
jeg også ville forhandle om maskinafskriv-
ningerne. Men jeg opfattede hr. Jens Peter
Jensen på den måde, at man måske ville
være til at få i tale, hvis vi tog 5 år i stedet
for de 3 år. Hr. Jens Peter Jensen og hans
parti er altså ikke til at få i tale på det
grundlag, og så er der vel ikke mere at
snakke om i den sag.

Så spurgte hr. Bernhard Baunsgaard, om
der var nogen virkelighed bag mine udtalel-
ser om, at der kun var tale om en udskydel-
se, og det må jeg sige, at det er der i allerhø-
jeste grad. Nu har man flere gange anført
socialdemokratiets afhængighed af SF som
en forklaring på det, der sker her. Det er en
ganske forkert forklaring. Men jeg kan da i
denne forbindelse have lyst til at sige, når
man nu påberåber sig dette samarbejde og
det, der står i spareplanen, som er fremsat af
socialdemokratiet og SF i fællesskab, at i
dette dokument står der ganske tydeligt
„udskydes“ om maskinafskrivningerne, og
det vil jeg i hvert fald holde mig til.

(Kort bemærkning).

Stetter: I mine tre indlæg har jeg udeluk-
kende talt om likviditetsproblemet. Det
glæder mig dog, at finansministeren nu har
opdaget, at det er her, katastrofen ligger for
mange private arbejdspladser.

Må jeg så sige, at det forekommer mig, at
finansministeren retter et ganske urimeligt
angreb på en lang, lang række virksomheds-
ledere, som anvender disse regler i fuld
overensstemmelse med hensigten. Det er
urimeligt, at finansministeren heroppefra
kommer med sådanne udtalelser. Nu er de

dog modificeret noget i forhold til de første.
Selv om der er enkelte misbrug, er det en
kendsgerning, at det er åbent for skatte-
myndighederne, hvor store hensættelserne,
afskrivningerne på bindende kontrakter, er,
og myndighederne har kompetence til at
træve det hele op fra en ende af. Det er et
spørgsmål om prioritet. Fordi der findes
enkelte borgere, som misbruger sociallovgiv-
ningen, bruger ministeren dog ikke det som
argument for at ophæve al sociallovgivning.

(Kort bemærkning).

Jens Peter Jensen: Jeg håber, at fortryk-
ket af denne forhandling vil foreligge, inden
tredje behandling finder sted. Så skal jeg,
hvis finansministeren har ret i sin opfattel-
se, til den tid beklage, at jeg har opfattet
det, finansministeren sagde, forkert, men
jeg plejer at være ret god til at referere, det
har jeg endda skriftlig anbefaling for. (*Lys-
holt Hansen: Fra hvem?*). Ja, fra indtil flere
gode arbejdsgivere. Vi har jo også det ærede
medlem hr. Bernhard Baunsgaard, der op-
fatter det på nøjagtig samme måde som jeg,
og han hører da sådan til dem, man kalder
de lyse hoveder.

Må jeg sige endnu en gang, at jeg opfat-
tede faktisk finansministerens udtalelse her
i forbindelse med alt det, der blev sagt og
udviklet, som noget i retning af en bindende
kontrakt. Den må jeg altså nu skynde mig
at afskrive på, inden loven ophæves.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard: Ministeren forsik-
rer, at der ligger noget bag, når han siger, at
der kun er tale om en udskydelse. Jeg vil
forfærdelig gerne tro ministeren, men han
gør det usægtelig lidt svært at tro ham. Den
29. november behandlede vi et lovforslag,
og da forsikrede ministeren os, at det var
hans mening at gennemføre det. I dag, da vi
har nået april, har ministeren skiftet opfat-
telse. Hvor meget ligger der så i dette med,
at det kun er en udskydelse?

Så siger ministeren, at det er ganske for-
kert at sige, at regeringen retter sig efter SF,
at der er tale om en afhængighed. Jeg må
gen tage: den ærede ordfører for SF, hr.
Ømann, var den eneste, der sagde det, der
er blevet resultatet af lovforslagene, som vi
behandlede den 29. november. Det er hans
vilje, der er sket. Så får det gå med er-

[Bernhard Baunsgaard.]

hvervslivet og os andre i folketinget, som det kan.

Finansministeren (*Grünbaum*): Det er ikke så mærkeligt, at de konservative har det ønske at fremstille socialdemokratiet som et erhvervsfjendtligt parti. Det bruger man det her til i dag. Vi har sagt, og jeg sagde det også for nylig i folketinget, og jeg har gentaget det i dag, at vi mener fortsat i regeringen, at man bør gennemføre en forbedring af afskrivningsreglerne på maskinområdet, og det står vi ved. Jeg har også henvist til, hvad der står i spareplanens punkt om dette område, og det må vel være afgørende.

Jeg har ikke rettet noget angreb på en lang række virksomhedsledere, det er ganske urigtigt. Jeg har sagt, at efter ligningsmyndighedernes udsagn ligger forholdene således, som jeg har citeret efter bilag 13 til betænkningen — og det kan man ikke bestride, det har man i hvert fald ikke gjort — og det må vel være rimeligt at angribe dét i hvert fald, men det kan da ikke være noget angreb på de erhvervsdrivende, som ikke bærer sig ad på den måde, som her er beskrevet. Det må da være vores opgave herinde i folketinget at angribe det. Jeg skal ikke nævne navne, men vi ved jo alle sammen, hvad der diskuteres ud over hele landet i disse dage og disse tider. Spørgsmålet er, at der er visse grupper i befolkningen, som har væsentlig bedre muligheder. Det kan godt være, alle har den samme vilje til at unddrage sig skatten, men de har ikke den samme evne. Der er nogle, der har større evner end andre, ikke bare personlige evner, men også de evner, der ligger i, at de behersker et apparat, som gør det muligt. Nu må jeg så desværre konstatere, at her har vi tre partier, venstre og konservative og radikale, som ønsker at holde hånden over det misbrug af skattelovgivningen, som er konstateret af ligningsmyndighederne. (*Afbrydelse*: Det er for groft!). Ja, man kan godt sige, at det er groft: det er groft, at man holder hånden over misbrug, det er groft over for den befolkning, der bliver nødt til at betale skat efter de indtægter, der opgives til skattevæsenet, bl. a. af virksomhederne på lønsedlerne. Vi vil i hvert fald ikke i socialdemokratiet være med til at

opretholde ordninger, der giver så store muligheder for skatteunddragelser og skatteomgørelser, som findes på dette felt. Det er baggrunden for, at vi ønsker dette lovforslag gennemført. Det skal der i hvert fald ikke være nogen som helst tvivl om.

Hr. Jens Peter Jensen talte om bindende kontrakt. Jeg opfatter det, der står i spareplanens punkt om dette område, som bindende for mig som finansminister og for regeringen. Det er rigtigt, at vi ønsker at forbedre maskinafskrivningerne, og det vil vi fremsætte forslag om, når vi finder tiden rigtig dertil.

Nordqvist: Man diskuterer meget, også i denne sal, hvorfor en enkelt advokat herhjemme har fået en sådan succes på det politiske plan. Det skyldes måske, at en af landets ansvarlige ministre kan anvende en sprogbrug som den, finansministeren har anvendt i dag. Nu har jeg hørt ministeren sige mindst tre gange, at der snydes groft. Det er således, at hvis en person i det civile liv anvender den slags udtryk om sine medborgere, påhviler der ham en ganske alvorlig bevisbyrde for, at han taler sandt.

Ministeren sagde sidst til hr. Stetter, at det ikke var rigtigt, at ministeren havde sagt, at han påduttede forskellige erhvervsdrivende noget. Jo, det er, for ministeren sagde nemlig i sit næstsidste indlæg, at efter hans personlige mening snydes der groft. Jeg mener, at ministeren har pligt til at komme herop og redegøre for, hvorledes der snydes. Det bilag, ministeren før stod og viftede tingets medlemmer om næsen med, er ikke nogen dokumentation. Det er ingen dokumentation, at man nede i ligningsdirektoratet eller andetsteds har fundet ud af, at en pølsehandler, som køber nogle pølser, måske gør det på bindende kontrakt. Hvad er nemlig virkningen af disse kontrakter? Det er den samme, som virkningen er af afskrivningsreglerne, hvor hensigten simpelt hen er at nå en vis konjunkturudlignende effekt. Det kommer vi ikke uden om. Virkningen er den, at hvis man tager afskrivningen det ene år, kommer det igen til næste år. Så enkelt er det. Men at påstå, at dette, som er legalt inden for visse rammer, er at snyde groft, støder i hvert fald mit øre. Det støder min ære som folkevalgt at høre en minister sige, at der snydes groft i visse

[Nordqvist.] kredse, for dermed påstår ministeren, at alle de, der har muligheden for at bruge bestemmelserne om bindende kontrakter, faktisk snyder groft. Det mener jeg ikke ministeren kan være bekendt. Man kan formulere sig på den måde, at disse regler *kan* omgås, men man kan ikke formulere sig så bredt, som ministeren gjorde. Ministeren har sagt, at efter hans personlige opfattelse snydes der groft, og det kræver en voldsom bevisbyrde.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard: Jeg må stærkt beklage, at ministeren har ladet sig lokke til at beskyldte 3 af folketingets partier for at holde hånden over misbrug af skattelovgivningen. Hvis der overhovedet skal være nogen mulighed for et samarbejde på skattelovgivningens område, bør ministeren gå op og sige, at sådan mente han det ikke. Intet parti kan være tjent med, at landets finansminister får lov til at sige den slags, uden at det får konsekvenser.

Konsekvensen for mig, hvis ministeren ikke selv forstår at drage den ved at beklage, at han lader sig rive med til en sådan sprogbug, vil være, at jeg kan ikke anbefale, at man skal samarbejde om lovgivningen. Det kan jeg ikke, hvis ministeren har den forhåndsindstilling, at mit parti holder hånden over misbrug af skattelovgivningen.

Der er et gammelt ord, der siger, at når man har en dårlig sag, skal man bare råbe højt for at klare sig. Ministeren har råbt meget højt her i eftermiddag.

(Kort bemærkning).

Ømann: Der er tale om her at udtrykke ønske om at opretholde en lovgivning, som indebærer meget store muligheder for misbrug, og hvor det kan dokumenteres, at der er sket meget store misbrug, og dette ønske er klart og principielt udtrykt fra venstres side og, så vidt jeg forstod, også fra konservativ side. Jeg vil gerne gentage, at jeg står ved, hvad jeg sagde heroppe før om, at en sådan lovgivning kan man anstændigvis ikke opretholde.

Finansministeren (Grünbaum): Hr. Nordqvist mente, at han skulle retlede mig, og gav mig det gode råd, at jeg skulle have sagt, at det *kan* omgås. Det råd kan jeg

desværre ikke tage imod. Jeg har sagt, at disse regler bliver omgået, og jeg har dokumenteret det ved citater fra det notat, som udvalget har fået, bilag nr. 13. De bliver omgået, og de bliver det i stort omfang.

Jeg har sagt, at de 3 partiers holdning i denne sag er beklagelig. Det er beklageligt, at disse 3 partier holder hånden over en lovgivning, der giver anledning til et skattemisbrug i den grad, som tilfældet er. Denne udtalelse står jeg ved. Men jeg håber da, at vi kommer frem til alligevel i fællesskab at gennemføre en forbedring af vores skattekontrollov. Jeg tager til efterretning, at de 3 partier ikke ønsker at være med, når vi ikke gennemfører forbedringer af maskinafskrivningerne. All right, det er i orden. Men det er de 3 partier, der har gjort denne debat til en slags storpolitisk debat med voldsomme angreb på regeringen for at føre erhvervsfjendtlig politik. Det er ikke fra vores side, man har ønsket at få den debat her i dag. De tre partier har lagt det sådan op, og så må det også være rimeligt at svare. Der er intet erhvervsfjendtligt i dette. Der er et stærkt ønske om af hensyn til skatteyderne at få forbedret vore kontrolmuligheder og i vores skattelovgivning at få udryddet alt det, som medfører, at man kan lave skatteomgørelser på andre skatteyderes bekostning.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard: Hvis ministeren første gang havde indskrænket sig til det, han sagde i anden omgang, havde der ikke været nogen grund til, at jeg gik herop. Ministeren sagde udtrykkeligt, at de tre partier holdt hånden over misbrug af skattelovgivningen. Det har vi aldrig gjort, det har aldrig nogen sinde været radikal politik, og ministeren kan ikke påvise det nogen steder.

Finansministeren (Grünbaum): Jo, det gør man, når man med de motiveringer, som man har givet her i dag, ikke vil være med til at gennemføre dette lovforslag.

(Kort bemærkning).

Jens Peter Jensen: Jeg synes, at den højtærede finansminister, der personlig er et såre sympatisk menneske, skulle gå herop og beklage, at han har beklasket de tre par-

[Jens Peter Jensen.]

tier på den måde. Det var den eneste værdige afslutning på debatten om dette. Der er jo ingen grund til at blive ophidset over det, for vi har jo ellers haft en udmærket og rolig debat.

Finansministeren er vel klar over, at der næsten ingen skattelov findes, der ikke på en eller anden måde kan omgås af dem, der absolut vil. Men derfor kan vi da ikke stå som de ansvarlige og udlægges som nogle, der holder hånden over dem, der udnytter sådanne muligheder.

Hvis ministeren ikke opfatter dette her helt alvorligt, skal jeg skære det ud i pap: man kan da ikke beskyldte folk for at holde hånden over voldtægtsforbrydere, fordi de selv er udstyret med remedierne til at begå handlingen.

Finansministeren (Grünbaum): Efter min opfattelse er det netop af hensyn til erhvervslivet nødvendigt, at folketinget fra skattelovgivningen fjerner de punkter, hvor der kan blive tale om misbrug. Der er i øjeblikket i befolkningen en meget stærk misfornøjelse med de skatteomgælder, der foregår i samfundet, og det er vores pligt at gøre op med misbrugen, ikke mindst af hensyn til det rigtige, det sunde erhvervsliv. Det beskytter man ikke ved at holde hånden over de misbrug, der foregår.

Første næstformand (Grete Hækkerup): Hr. Bernhard Baunsgaard har ordet for en meget kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard: Jeg konstaterer, at ministeren nu igen tillader sig her fra folketingets talerstol at sige, at vi holder hånden over misbrugene. Det er ikke rigtigt, og det er meget beklageligt, at forhandlingerne i folketinget er sunket til et så beklageligt lavt niveau.

Må jeg endelig for at konstatere de virkelige forhold sige, at jeg har været parat til et

samarbejde om afviklingen af denne lovgivning på de betingelser, ministeren i sin tid selv opstillede. At ministeren så frafalder dem, fordi han tvinges til det af SF, er meget beklageligt; men fordi han har en dårlig sag, bør han ikke beklikke os andre.

Hermed sluttede forhandlingen.

Ændringsforslagene nr. 1-3, § 1, således ændret, og § 2 vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Grete Hækkerup): Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om tobaksafgifter.

(Lovforslaget (nr. 215) findes i tillæg A. sp. 5889, fremsættelsen i tidenden sp. 5014).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Harris Jensen: Den lovændring, som her foreslås, sigter på at bringe beskatningsformen for cigaretter i overensstemmelse med EF-reglerne vedrørende tobaksafgifter. Den beskatning af cigaretter, vi har nu, går efter en skala, der angiver afgiftens størrelse i øre pr. cigaret. Endvidere er der i den danske skala en minimums- og en maksimumsbeskatning, og det svarer ikke til EF-direktivernes krav, hvorimod de i det fremsatte lovforslag foreslåede afgiftssatser opfylder bestemmelserne. Da de stort set vil give det samme provenu som den gældende afgiftsskala, og da ændringen ikke vil bevirke, at der sker ændring i detailpriserne, kan jeg på mit partis vegne anbefale lovforslaget til vedtagelse.